

Ammatinvalinta- ja urasuunnittelupalveluja saavan ja vajaakuntoisen henkilöasiakkaan tukitoimenpiteet

TVÖ- JA BLINHEINOMINISTERIO
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Ammatinvalinta- ja urasuunnittelupalveluja saavan ja vajaakuntoisen henkilöasiakkaan tukitoimenpiteet

- ✓ tukitoimenpiteet perustuvat asiakkaan palvelutarpeeseen
- ✓ ovat osa palveluprosessia ja siihen liittyviä suunnitelmia
- ✓ perustuvat kirjalliseen päätökseen
- ✓ korvausten maksatus perustuu päätökseen
- ✓ korvauspäätöksen oikaisu- ja valitusosoituksesta ohje O/1/2006 TM
- ✓ toimenpiteiden eri vaiheet dokumentoidaan URA-tietojärjestelmään
- ✓ kesäkuu 2007: määrärahaseuranta URAan

TVÖ- JA BLINHEINOMINISTERIO
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Palvelujen normiperusta

JTLPL 6 luku 11 § Ammatinvalinta ja urasuunnittelu

- Henkilöasiakkaan soveltuvuutta sekä koulutus- ja työvaihtoehtoja voidaan selvittää terveydentilan ja työkyvyn tutkimuksilla, koulutuskokeiluilla, työ- ja koulutuskokeiluilla, työkokeilulla työpaikalla, tutustumiskäynneillä oppilaitoksiin sekä asiantuntijalausunnoilla ja –konsultaatioilla.

JTPL 6 luku 13 § Ammatillinen kuntoutus

- Vajaakuntoisia henkilöasiakkaita varten järjestetään ammatinvalinta- ja urasuunnittelupalveluihin liittyviä terveydentilaa ja soveltuvuutta selvittäviä tutkimuksia, asiantuntijakonsultaatioita, työ- ja koulutuskokeiluja, tutustumiskäyntejä ammattioppilaitoksissa ja työkokeilua työpaikalla.
- Vajaakuntoisen henkilöasiakkaan työhönsijoituksen ja työssäpysymisen tukemiseksi työkyvyn tutkimuksia, asiantuntijalausuntoja ja –konsultaatioita, työ- ja koulutuskokeiluja, tutustumiskäyntejä ammattioppilaitoksissa, työhönvalmennusta ja työkokeiluja työpaikalla.

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

3

Terveydelliset ja muut työkyvyn tutkimukset (30)

- **Lääkäritutkimuksella ja työkyvyn tutkimuksella** selvitetään:
  - ✓ asiakkaan terveydentilan rajoituksia ja jäljellä olevaa työkykyä
  - ✓ hoidon tai kuntoutuksen tarvetta (jos tutkimus on tarpeen osana akuuttia hoitoa, se on terveydenhuollon tehtävä)
  - ✓ työkykyä entiseen, sitä vastaavaan tai muuhun työhön
  - ✓ ammatinvaihdon tarvetta ja soveltuvuutta työhön tai koulutukseen
- **Missä?**
  - terveyskeskukset (asiakasmaksu ja B-lausuntomaksu)
  - erikoissairaanhoidon yksiköt
  - alue- tai keskussairaaloitten poliklinikat
  - kuntoutuslaitokset
  - yksityiset palveluntuottajat, mm. yleis- ja erikoislääkärit, neuropsykologit
  - a-klinikat tai vastaavat
  - aluetyöterveyslaitokset

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

4

Asiantuntijakonsultaatiot (32)

- ✓ selvitetään asiakkaan terveydellisiä rajoituksia, työ- ja toimintakykyä, oppimisedellytyksiä, osaamista jne.
- ✓ yksilöllisiä tai ryhmäkonsultaatioita (suostumus tai ilman tunnustetietoja)
- ✓ asiantuntijakonsultaation palkkion maksu edellyttää aina työvoimatoimiston päätöstä
- ✓ **Kuka?**
  - terveydenhuollon yleis- ja erikoislääkärit
  - työterveyslääkärit
  - neuropsykologit
  - kuntoutuslääkärit
  - asiakasyhteistyöryhmien lääkärit
  - sosiaalityöntekijät
  - ammattioppilaitoksen opettajat (soveltuvuusarvio koulutuslalle)
  - työhönottajat (esim. osaamiskartoitus)

TYO- JA ELINKEINMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

5

Kuntoutustutkimus (31)

- ✓ selvittää asiakkaan ammatillisia ja muita kuntoutusmahdollisuuksia moniammatillisen lääketieteellisen, psykologisen ja sosiaalisen tutkimuksen avulla
- ✓ usein vaativa kuntoutustarpeen ja –mahdollisuuksien selvitys
- ✓ **Missä?**
  - kuntoutuslaitokset
  - keskussairaaloiden kuntoutustutkimusyksiköt tai vastaavat
- Enimmäiskesto määriteltävä tutkimuspyynnössä (ennakkoneuvottelut)

TYO- JA ELINKEINMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

6

Koulutuskokeilu ammatillisessa oppilaitoksessa (36)

Selvitetään:

- ✓ kiinnostukset ja motivaatio
- ✓ opiskelu- ja muut valmiudet
- ✓ aiempien opintojen hyväksilukeminen
- ✓ vamman tai sairauden haitta opiskelussa
- ✓ opiskelu-, oppilashuolto- ja asumisolosuhteet
- ✓ koulutustarve ja -edellytykset – voiko tulla valituksi

- ✓ **Missä?**
  - ammatilliset oppilaitokset
  - Enimmäiskesto 10 kokeilupäivää

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

7

Työ- ja koulutuskokeilu ammatillisessa oppilaitoksessa (35)

- ✓ selvitetään kiinnostus koulutukseen ja/tai soveltuvuus ammattiin
- ✓ työtehtävien suorittamisella keskeinen osuus
- ✓ opettaja ja asiakas itse arvioivat edellytyksiä
- ✓ mahdollisuus osallistua kokeilualan opetukseen

- ✓ **Missä?**
  - ammatilliset oppilaitokset

  - Enimmäiskesto 40 kokeilupäivää

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

8

Työkokeilu työlinikassa (33)

- ✓ varmennetaan työ- ja koulutusedellytysten arviointia työkokeilumenetelmin
- ✓ mahdollisuus asiakkaan tilanteen laaja-alaiseen selvittelyyn
- ✓ asiakas arvioi mahdollisuuksiaan ja voi vakuuttua suunnitelmiansa toteuttamiskelpoisuudesta
- ✓ käytetään kun muutoin ei saada riittävää selvitystä asiakkaan työedellytyksistä

- ✓ **Missä?**
  - työlinikat

  - Enimmäiskesto 40 kokeilupäivää

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

9

Työhönvalmennus työlinikassa (34)

- ✓ asiakkaan työhönsijoittumisen tukeminen avoimille työmarkkinoille
- ✓ työlinikka ohjaa ja tukee asiakasta työhönvalmennuksen aikana

- ✓ **Missä?**
  - työlinikka
  - työlinikan valvoma ulkopuolinen valmennuspaikka

  - Enimmäiskesto 60 kokeilupäivää

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

10

Työhönvalmennus muussa palveluyksikössä (37)

- ✓ tuetaan vajaakuntoisen ja vaikeasti työllistettävän henkilön sijoittumista avoimille työmarkkinoille
- ✓ työhönvalmentaja selvittää asiakkaan työvalmiudet ja -edellytykset
- ✓ työhönvalmentaja suunnittelee ja tukee työnhakua, etsii työkokeilu- ja harjoittelupaikkoja, työpaikkoja ja tukee työhönsijoitusta työpaikalla
- ✓ **Missä?**
  - valmennusyksikkö, jossa on työhönvalmentajia
  - Enimmäiskesto 60 valmennuspäivää

Tutustumiskäynti ammattioppilaitoksessa (41)

- ✓ asiakas tutustuu koulutusalaan ja kouluympäristöön
- ✓ saa monipuolisen kuvan koulutusalojen vaatimuksista
- ✓ koulutus- ja työsuunnitelmat varmentuvat
- ✓ **Missä?**
  - ammatilliset oppilaitokset
  - Enimmäiskesto 3 tutustumispäivää

Työkokeilu työpaikalla (20)

- ✓ selvitetään soveltuvuutta ja koulutus- ja työvaihtoehtoja
- ✓ tilaisuus hankkia työkokemusta ja näyttää omaa osaamistaan
- ✓ tuetaan työhönsijoitusta
- ✓ ei työsuhdetta kokeilupaikkaan tai työhallintoon
- ✓ ei samalla työnantajalla, johon asiakas on työ-, virka- tai muussa palvelusuhteessa
- ✓ voi olla osa palvelukokonaisuutta
- ✓ vakuutusturva:
  - tapaturmat, ammattitaudit - Valtiokonttori
  - vastuuvakuutus - Tapiola
- ✓ työkokeilun rajoitukset

Työkokeilusopimus TM 6.82

- ✓ kirjallinen sopimus – avon henkilöasiakas tai vajaakuntoinen työnhakija, työkokeilupaikan järjestäjä, työvoimatoimisto
- ✓ toimenpiteen suoritus aika ja -paikka
- ✓ päivittäinen ja viikoittainen kesto
- ✓ työkokeilun sisältö ja tehtävät
- ✓ yhteyshenkilö
- ✓ Ilmoitus sopimuksesta luottamusmiehelle tai muulle työntekijän edustajalle
- ✓ Enimmäiskesto 6 kk saman järjestäjän työkokeilussa (yhdellä tai useammalla sopimuksella)

Työolosuhteiden järjestelytuki

- ✓ tukee vajaakuntoisen työhönsijoittumista ja työn säilyttämistä
- ✓ myönnetään työkoneisiin,- välineisiin ja –menetelmiin tai työpaikan ulkoisiin olosuhteisiin tehtäviin muutoksiin, jotka ovat välttämättömiä vammasta tai sairaudesta aiheutuvan haitan poistamiseksi tai vähentämiseksi
tai
- ✓ toisen työntekijän antamaan apuun
  - työnantajan hakemuksesta TM 6.85
  - tuen tarpeen arvioi työvoimaviranomainen
  - kuultava työterveyshuollon tai työsuojelun asiantuntijoita
  - voidaan myöntää myös jo työsuhteessa olevan työssä pysymisen tukemiseksi – lääkärinlausunto ja työterveyshuollon tai työsuojeluviranomaisen arvio esitettävä

Oikaisu- ja valitusosoitus

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

15

Toimeentuloturva toimenpiteiden aikana

- pääsääntöisesti työttömyysturva, työmarkkinatuki tai harkinnanvarainen päiväraha
- työmarkkinatuki, tyo-lausunto Kelalle 0E2
  - ilman tarveharkintaa
  - korvauksettoman määräjän aikana
  - huolimatta työssäolovelvoitteesta
  - odotusaikana (alle 25-v.)
- työttömyysturva, työttömyysturvan maksajalle tiedote 0F2
- päivärahaa ei myönnetä, jos asiakas saa tai on oikeutettu saamaan täyttä työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea
  - harkinnanvarainen etuus
  - työvoimatoimisto myöntää hakemuksesta TM 6.84
  - työttömyysturvalain mukainen suurin korotettu peruspäiväraha 33,30 €
  - veronalaista tuloa

Oikaisu- ja valitusosoitus

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

16

Matka- ja ylläpitokustannukset pl. työkokeilu

- asiakkaalle ja saattajalle matkakustannuksia TM 6.84
- kilometrit kerrottuna 0,21 eurolla
- vähintään 2,10 € korvattavalta matkalta
- edellä mainitusta poiketen oman auton tai vuokra-auton käytöstä kulukorvaus 44 snt/km, jos julkisen kulkuneuvon käyttö mahdotonta (mm. vamma/sairaus, ei yleisiä kulkuneuvoja)
- ylläpitokustannuksiin virkaehtosopimuksen matkustussäännön mukaisesti, jos työvoimatoimisto ei korvaa kuluja suoraan palvelun tuottajalle
  - - päiväraha
  - - ateriakorvaus
  - - majoittumiskorvaus

Oikaisu- ja valitusosoitus

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

17

Matka- ja ylläpitokustannukset työkokeilussa

- ☛ ylläpitokorvaus 8 €/pv
- ☛ korotettu ylläpitokorvaus 16 €/pv
  1. työkokeilu työssäkäyntialueen ulkopuolella
  2. työkokeilu työssäkäyntialueella, mutta kotikunnan ulkopuolella ja kokeilijalle aiheutuu majoituskustannuksia ja hän esittää vuokrasopimuksen tai muun luotettavan selvityksen majoituskustannuksista
  3. vajaakuntoisuuden takia asiakkaalle aiheutuu erityisiä matka- tai muita ylläpitokuluja

TM 6.83

Oikaisu- ja valitusosoitus

TYÖ- JA ELINKEINMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

18